

2. Міжнародне публічне право: підруч. / В.М. Репецький та ін.; за ред. В.М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, ф-т міжнар. відносин. – 2-е вид., стер. – К.: Знання, 2012 – 437 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1421092346743/pravo/bezpeka_tsivilnoyi_aviatsiyi_vidpovidalnist_mizhnarodnomu_povitryanomu_pravi

3. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 березня 2017 р. № 1965-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 16. – Ст. 199 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1965-19>

4. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>

5. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94>

6. Філіппов А.В. Безпека цивільної авіації як комплексне поняття / А.В. Філіппов // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право: Наук. праці Нац. авіац. ун-ту. – К.: НАУ, 2007 – № 3 (4). – С. 21-26.

УДК 34:342.738 (043.2)

Ущапівська А.Р., Нестеренко А.С., студентки,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Миронець О.М., старший викладач

ТАЄМНИЦЯ ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ

Загальносвітова тенденція інформатизації суспільних процесів та забезпечення безперешкодного доступу до інформації ставить перед кожною державою зокрема, так і перед світовим співтовариством нові вимоги щодо захисту таємниці приватного життя. У законодавствах сучасних демократичних держав право на недоторканість приватного життя є обов'язковим елементом правового статусу людини і громадянина. Не є виключенням і Україна. З метою вдосконалення вітчизняної законодавчої бази у сфері забезпечення таємниці приватного життя виникає необхідність дослідження всієї сукупності правових норм, які регулюють відносини у зазначеній сфері на вітчизняному рівні [1].

Ми вважаємо, що право на приватне життя означає надану людині та гарантовану державою можливість контролювати

інформацію про самого себе, не припускати розголошення відомостей інтимного характеру.

На думку Н. В. Устименко, особисте життя (приватне життя) – це сукупність особистих немайнових благ, що знаходять своє правове закріплення в особистих немайнових правах, метою яких є забезпечення свободи й незалежності людини визначати за своїм розсудом поведінку в житті, виключаючи будь-яке втручання сторонніх осіб, за винятком випадків, прямо передбачених законодавством [2, с. 10-13].

І. Л. Петрухін до сфери особистого життя відносить спілкування людей на неформальній основі, сферу сімейного життя, родинні і дружні стосунки, домашній устрій, інтимні та інші особисті відносини, симпатії й антипатії, спосіб життя, захоплення, творчість, сімейний бюджет, розпорядження приватною власністю, стан здоров'я, житло, дії громадян у нотаріальних конторах та кредитно-фінансових установах, листування, телефонні розмови, особисті папери і документи тощо [3, с. 5].

В епоху глобалізації та розбудови інформаційного суспільства, класичне право на приватність отримує все більшого значення, а його порушення набувають нових форм та проявів. В Україні, на жаль, часто ігнорується важливість даного права для нормального життя кожної особи, що не відповідає світовим тенденціям та європейським стандартам. Крім того, часто замовчується той факт, що порушення вищезгаданого права, як правило, не є відособленим, і спричиняє низку порушень інших прав та свобод людини. Приватність гарантується як законодавством України, так і міжнародними документами, обов'язковість яких визнана всіма демократичними та цивілізованими державами. Зокрема, стаття 32 Конституції України передбачає: «Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини» [4]. Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею. Стаття 31 Основного Закону нашої держави гарантує таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції [4].

Зважаючи на вказане вище, можна прийти до висновку, що положення Конституції України, які є нормами прямої дії, досить

широко тлумачать право на приватність. Як і в більшості держав, воно не є абсолютним, проте можливості його обмеження чітко регламентовані і не можуть бути змінені на шкоду особі. Встановлюючи кримінальну відповідальність за порушення недоторканості приватного життя особи, вітчизняне законодавство, зокрема кримінальне, не надає змогу розмежування поняття приватного життя як об'єкта посягань та його окремих складових елементів [5, с. 215].

Отже, зазначені вище недоліки у вітчизняному законодавстві не надають можливості чітко виокремити «приватне життя» як особливу правову категорію, а, відповідно, і забезпечити його належний правовий захист. Звичайно вказане потребує вдосконалення, так як в сучасних умовах тотальної інформатизації суспільства, відсутність належного правового механізму охорони таємниці приватного життя залишає питання по створенню умов його убезпечення відкритим. Останнє можна віднести до загроз як на рівні забезпечення реалізації прав окремої особи, так і всієї держави.

Література

1. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р., ратиф. Україною у 1973 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/995_043.
2. Устименко Н. В. Таємниці особистого життя людини та їх цивільно-правова охорона: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / Н. В. Устименко. – Х., 2001. – 20 с.
3. Петрухин И. Л. Личные тайны (человек и власть) / И. Л. Петрухин. – М.: Изд-во ИГиП РАН, 1998. – 232 с.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
5. Виноградова Г.В. Інформаційне право України: навч. посібник. – К.: МАУП, 2006. – 358 с.